

Előfizetési árak

Egész évre . . . 5 frt — kr.
Fél " . . . 2 frt 50 kr.
Negyed " . . . 1 frt 25 kr.
Tanulóknak egy évre 3 frt — kr.

Hirdetések

a legjutányosabban számítatnak.

BAJA

vegyes tartalmu hetilap

Szerkesztőség

hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők:
Szent-Anna-utca 25. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetési díjak Nánay Lajos könyvnyomdájába küldendők.

Megjelen minden vasárnap.

Egyes szám ára 8 kr.

Kéziratok nem adnak vissza.

Baja, 1885. július 31.

A „Bajai Közlöny“ I. évi július 26-iki 30. számában jelzi, hogy iparosaink, városunk polgármesterének eszméjét felkarolva, testületileg, tömegesen szándékoznak az országos kiállítást megtekinteni.

A mozgalom igen üdvös, igen czél-szerű, sőt hasznos is, hogy a kiállításon minden szakfőrel tanulhat, s tapasztalatait értékesítheti.

Baja város, hajdan, első rangu kereskedelmi és ipari fontossággal bírt, legalább egy nagy provinciának úgy szólva minden szükséglete innen lett fedezve, később, egy mint most is, a gyári ipar oly erős versenyyel lépett a küzdőpar, melynek eredményét silylik iparosaink.

A régi jómódú iparosaink közül alig van már egy-kettő, a többi, valjuk meg igazán alig-alig képes mindennapi szükségleteit megkeresni.

A sok ok közül, mely ezen visszaesést előidézte tán nem az utolsó az, hogy iparosaink nem igen haladtak a korrall, megmaradtak azon a ponton, hol őseik állottak, pedig a gőzerővel rohanó ezen században a maradás nem csak hanyatlás, hanem valóságos halál.

Tanulni minden téren folyton kell, nem elég, hogy a helyi szokásnak megfelelően például egy szabó tudjon egy köznömes igényeknek megfelelő kabátot készíteni, hanem ennél magasabb igények kielégítésére is képességgel kell bírnia.

Ezen képességet csak úgy lehet megszerezni, hogy az egyesek, a nálunknál képebb egyénektől látnak munkát, összehasonlításokat tesznek, s okulnak tapasztalataikat után.

A czél, bizonyára ez, azért őszinte örömmel üdvözöljük magat az eszmét, s különösen sikert kívánunk a kivitelnek.

De, nem hagyhatjuk említés nélkül, miszerint egy körülmény kimaradt a

szép levő, pedig tán koronáját képező annak, s ez, hogy az iparos ifjúságról gondoskodva nincs.

Az ifjúság a jövő.
Az átalakulás nagy munkájában az országnyrés az ifjúság vállaira nehezu, az ifjúságnak kell tehát különösen módot nyújtani arra, hogy ismeretét szaporítsa, ezen ifjúságról kell gondoskodni, hogy a kiállítást tanulmányozhassa.

Ha ifjúság keresete nem lévén olyan hogy abból a költségeket fedezhesse, szükséges, hogy az iparostület indítsa mozgalmat, rendezzen gyűjtéseket, teremtsen meg egy alapot, melyből a képebb iparos ifjúság javát a kiállításra költségekkel lássa el.

Egyesek, testületek, sőt maga a hatóság bizonyosan hozzájárul az alap szaporítására, csak komolyan hozzá kell fogni.

S ha az iparos mozgalom vezetői így igazságtételi tervekkel, meg lehetnek győződve arról, hogy iparunk fellendülését nagy mértékben elősegítik s ez által saját jótétüket is biztosítják.

Kiállítási hírek.

A bankók kiállítása.

Kiállításunk egyik legérdekesebb része a pénzintézetek pavilonjában az a bankó-gyűjtemény, a melyben az osztrák-magyar bank papirpénzünk fejlődését geneitice tünteti fel. Ime itt hevernek egymás mellett azok a régi jó bankók, a melyek atyánk fáradozásának voltak czéjai és tárgyai: szegény pénztetelemek, a melyeknek látása a szemlélet sajátságos, ironikus részvételt tölti be, akár csak furcsa cizomájú mumiákat látva az ember, a miket kihordtak a piacra, hogy a profán tömeg kíváncsisága kielégíttessék. Hiszen tudjuk jól hogy királyok tetemei ezek, az évezredek bomlasztó erejével hőiesen daczolók, csakhogy sötét siri arczatuk és naiv pályaruhajuk a derült verelőnyben olyan furcsa alakot mutatnak, hogy

látjukra az elegikus hangulatai önkénytelenül is belévegyül az irónia gúnyos mosolya.

Az első szekrényben ime itt fekszenek a bank első papirpénz formái, a melyek nyolcvan évvel ezelőt voltak forgalomban. Olyan goromba a papiros, a melyre nyomtaták, hogy modern sajtos aligha merné az áruját belé gőnyölgetni; azután meg nincsen rajtuk semmimint dísz és ék; se szegélyzet, se rajzolt ornamentica, a szinezett kiállításnak pedig éppen semmi nyoma nincs. Egy nyolczadrétű papirlap az egész, a fukar szöveg két sorocszában adta nyomatva a középre, abban az esetben, faragatlan írásban, a mely száz évvel ezelőt dívott a nyomdákban. A sorszám t e n t á y a l van reá írva, ugyszintén az igazgató kaecskaringós manu-propriája Puritán, diszletlen egyszerűségűön kívül republikánus egyenlőség is jellegzi e bankókat. Ugyanolyan fordulatlanul nagy volt akkor az ezres, mint a papirpénz minden egyéb fajtája egész le az egy forintig. Ki köztük látunk akárhány olyan fajtát is, a mikről a mi nemzedékünknek rögidig sejtelleme is alig volt: huszonötforintosok, ötszázforintosok stb.

A második bankó formuláris már kilencz évvel később támadt és példányai jelentékeny haladást mutatnak technika dolgában. Ez a papirpénz már bir szegélyvel, viznyomattal, — a középkre pedig halvány pir van odalehelve, mintha szegyenkeze pirulnának előleik plebejus egyszerűsége miatt. Innét fogva mindinkább ökölyesül a bankók kidolgozása és minden újabb metamorphozisból egyre stilszerűbb rajzokkal, egyre több allegorikus alakkal díszítve, egyre komplikáltabb technikával kerül elő papirpénzünk.

Itt látjuk egyebek közt a hatvanas évek vörösbassz ötförintosait, a legutóbb elmult korszak földragyogású tízes bankókat és mindama felejthetetlen alakokat, a mik még rövid pár évtized előtt minden igyekvésünk és iparkodásunk tárgyai voltak, és melyek most jelentőségüktől

és mikéntjéről illetőleg; természetesen a ház-mester ur többnyire azon iparkodik, hogy a gormbaságoknak az alkalomra válogatott szótárából javított és bővített kiadású emlékműveket vessen a távozó régi lakónak gyarló emlékeztetőbe, — ezzel párhuzamosan megkezdődnek a surlódások az új lakást elhagyandó családdal, mely természetesen a mellett harcol, hogy az első három nap alatt még beken hagyassék, amíg a költözes oly igen drága, az új lakó addig állítsa be a bútorait valami raktárba s maga menjen vendéglőbe lakni, ami igen jószívű tanács, mert legalább ott kipihenheti magát s ment a kellemetlenségektől, végre aztán jön a tényleges hurcolkodás, mely alatt barokk torok, tükör pattan, kosár pottyan, szövet szakad, s az egészzet bezárja a hordárokkal való veszekedés fináléja, melyben olykor Mihaszna András viszi a primó violint.

Azt falusi és vidéki ember nem tudja, miy éhvezett Budapesten hurcolkodni!

Ismerék hazi urakat, kik mindig a mások hazában laknak s a magukéba óhósa költöznek be, csak azért, hogy a gyönyörűségűt és egészséges sport-gyakorlattal magukat valahogy meg ne fosszák.

Őszintén bevalom ezen gyarlóságomat, hogy a sportgyakorlatoknak nem vagyok lelkes bámúlója s így költözökni sem szeretek.

A budapesti hazi urak azonban ismerve az athletika jótékony hatását, folytonos lakberemelésel kényserzik lakóikat arra, hogy legalább a hurcolkodási sportot jár-

tolják: ily módon magam is kénytelen voltam nehányzor tespedésem indult véromat egészséges költözködési műveletekkel peszgerre birni s akaratlanul részt venni és szokatlanul gyönyörűségekn.

Különösen azóta jár ez nagyobb élvezettel rám nézve, mióta festői műtermemet berendeztem, a falakat képekkel, rajzokkal, színvázlatokkal teleagtattam, zeget-zogott szobrosakkal s egyéb műtárgyakkal megtöltöttem, nehány valódi chinai porcellán-vázát s edényt, Pompéjben talált urnát beszereztem, ócska, de valódi perzsa-szönyeget vásároltam, miket egy valódi műtőrem berendezéshez mind elengedhetetlen kellékeknek szokás tekinteni.

Ezóta minden költözködés már hetekkel előbb gyönyörrel tölt el, mert bő alkalman van találgatni, hogy mely drága tárgyamat mily állapotban fogom viszontítani az új lakásban s a leendő átváltozásban az újondság ingere már ekkor idegesíti sz.

Tavaly történt, hogy újból költözöm kellett: hiszen a vándormadarak is készezer költöznek évenként, hát a művész, a madarak pajtása mert legyen kényelomszerető? Több jó képeket látszó hordár közbefőtével árjelést tartottam áthurcolkodatásomra s a legtöbbet igérőnek átengedtem a költöztetési jogot.

Roppant gondal magam csomagoltam el drága műtárgyaimat s ládába szegyezve, átadtam a kézi kocsival s nehány lőrejtőt tőttal megtelező hordárnak a felő kincseket; tomerdek utasítással egyetemben. S

megfosztottan lézengnek itt, mint valami trónjavesztett potentátok.

Mellettk külön szekrényben a jelenleg uralkodó papirpénzdynastia tartja udvarát. A család feje az az arisztokratikus előkelőségű ezres bankó. A látogatók tömege hódolva vonul el e nagy hatalom előtt.

Az „Assicurazioni Generali“ a budapesti országos kiállításon.

A biztosítási intézmény fejlődésének története hazánkban egy darab magyar művelődéstörténetet tár fel előttünk.

Az országos kiállítás, hiven ama feladatához, hogy visszatértesse Magyarországra anyagi és szellemi életét, mely bepillantást enged a biztosítási ügy fejlődésének hazánkban. Utórév e téren a „Generali“ mely egyedül futja meg a kezdeményezés nehéz, göröngyös pályáját. Természetes, hogy később, midőn már ki volt egyeztetve az ut, leközdetek a kezdeményezés nehézségei a kitartó bátorsággal el is nyerte a jutalmat és a nemzet elismerését. A „Generali“ amaz intézet, mely meghonosította hazánkban a biztosítást. Trieszthen 1831-ben alapítottat s alapítása után azonnal hazánkban is megkezdte működését. Több mint félszázados működése hazánkban, az első időben gazdag, sulyos és nagy áldozatokban egy pénzben és erőben, a későbbi időkben azonban gazdag a kivivott teljes és nagy sikereiben. Bár idegen földön született, a becsület és ernyedetlen munkában eltöltött félszázad által megszerezte magának a magyar polgárjogot. Innár a számok maguk szólnának és ezek azt beszélik nekünk, hogy az intézet az 1832—1833. években Magyarországon 74,286 káreszben kifizetett 30,022,836 forint, miből az 1832—1841. ék évtizedre csak 901 kar 266,527 frt kárösszegegel, ellenben magam az 1833-ik évk 5304 káreszt 2,191,201 forint kárösszegegel. A számok ezen egymás mellé állításából, s ha szemünk előtt tartjuk a ten feltentet összefüggést a biztosítás és a művelődés közt, azt látjuk, hogy hazánkban csak 1833 ban kifejtett kulturális tevékenység kilenczszor nagyobb az 1832—1841. ék évtized kulturális tevékenységénél. A grafikai ábrákon csak az 1854—1853-és harminc éves korszak van feltüntetve, egyrészt mert rövid volt az idő a régebbi anyag elrendezésére és feldolgozására, másrészt azért, mert a magyarországi üzlet az 1831—1853-és években még csakely jelentőségűt bírt. Ha vizsgáljuk a tűzbiztosítás fejlődését e három

ezzel magam az új lakóra vonultam előre, hogy a barátaság surlódásokon a régi lakóval mielőbb átessen s mikorra holmim érkezik, már tiszta legyen a levegő s a lakás.
Miután a régi lakónak a nyájás eszmecseré alatt kétszer ígertem meg, hogy megbotozom, s ő mindannyiszor a járásbíró-ságra hivatkozott, végre azon megállapodásra jutottunk, hogy kihurcolkodása lakásomból estére kiltátsa helyeztetett, ami viszont hordáromot bírtá azon elhatározásra, hogy dében megérkezvén az első szállítmányommal, azt a kapu alatt a mindenható gondviselésére bízza s maga tőjajval együtt elvonult a legközelebbi pálinka csarnokba.
Este aztán derült hangulatban fogtak hozzá a főtárlatához. A második emelet lépcsőjének tetőjén azonban az erős ingadozás között felszállított ládkák egyikét elejtették, az aztán legurult az emelet alája, csörömpölve hirtetvén utközben mindennemű törekony dolgoknak gyászos halálát. Mikor aztán újra felhözött a makacs ládát s én kinyitottam, sirlalmas látvány tárult előm. Milvi Venusomnak gyönyörű alsóhástrom feje letrét és darabokra vett. Pompéjából szerzett hamvredem hsmuvá íő, chinai porcellánból csak a cserépeket szedhettem össze.

Amíg mint Máriaus, Carthago romjain, bőszen tündögte e láda tartalmán, az egyik tő vizgyörva lépett előm s meglepődötten mutogatta, hogy egy gyönyörű Rembrandt-másolaton keresztül ment a kelleseprő rüd

TÁRCZA.

A felhő s a virág.

Irgy felhő szállt a napra,
Hogy elfogja sugarait,
S hogy a virág elhervadjon,
Meghóza az éjszakát.

Es a virág tejet hajta,
Harmat-gyöngy csillogott rajta,
Busan, busan földre hajlott,
Mintha sirlatná a napot.

De lehullt az irgy felhő,
Esz-cseppé változott
Es a helyett, hogy megolné,
Táplálja a virágot.

Ozoray Árpád.

Az elnök ur!

(Karczólat.)

Irtá: KACZLIÁNY GÉZA.

Budapest főváros lakóinak egyik legkellemesebb foglalkozása a negyedevenkiut megjéjthető hurcolkodás.

Kevés dolog van, mely a megalvának induló polgári vért oly fiatal peszbebe jutván, mely a megromlott egészséget egy hamar helyreállítaná, mint egy becsületlen hurcolkodás. Először is az alkudozás a hordárokkal, kiknek erre nincs külön dűszabályzatuk, hanem minden negyedév elején nagyuri megvetésel nézik le a hozzájuk folyamodókat s hosszas alkudozás után kegyeskednek hajlandóságot mutatni a leereszkedésre; aztán jön az elhagyandó lakás ház-mesterével a kellemes összejövetel, a kikötözés idejét

Évtizedben, úgy találjuk, hogy a „Generali” 1864. kiállított 14273 biztosítási kötvényt 242,876 forintból és fizetett 356 esetben 122,618 forintot, ekkor 1888-ban már kiállított 104,871 kötvényt 145,676,258 forint értékűről és kártérítést fizetett 2445 esetben 1.127,406 forintot.

Azonban, hogy még világosabban feltelessük a tübiztosítás nagy haladását, meg kell említenünk azt, hogy az utolsó években a legtöbb kötvényt tíz évre állították ki, úgy, hogy 1888-ban összesen 111,608 kötvényt 258,129,745 forint biztosítási értékről volt érvényben. Hason arányokat mutat fel a „Generali” magyarországi jegyzőbiztosítási a-zete. Itt szembeállítva az 1853-ban 672,373 forint kibocsátott 352 kötvényt, az 1883-ban 26,411,957 forint kiállított 7335 kötvénynek valamint a 2415 esetben 472,740 forint adó kártérítésnek. Az 1854—1883. éves korszakban az intézet hazánkban kiállított összesen 91,540 jegyzőbiztosítási kötvényt 220,411,957 biztosítási értékről, melyre 29,014 kártérítést 4,738,502 forint kártérítést fizetett. Eme adat az utóbbi, hogy minden 100 kötvényre 24.6 kár esett, vagyis hogy nálunk minden negyedik gazdát megkárosítja a jég. Sajnos, hogy gazdáink eddigél csak nagyon csekély mérvben vették igénybe a jegyzőbiztosítást, baj, melynek hátrányos következményeit a fenti adatoknál ritkábban feltehetni se lehetnek. Sok szempontból igen érdekes az 1870—1883. október 31. évi éves korszak legnagyobb jégnapjának statisztikája, mely mutatja, hogy a jelzett idő alatt minket a legveszesebb jég 1883. június 23-án sújtott. Ezen a napon t. i. a jég fő közönségben 282 kárt okozott, melynek megtérítésre 77,279 forint kellett fordítani. Ez határozottan így, azon feltételek mellett állítandók, miszerint feltétlenül szükség, hogy nálunk a jegyzőbiztosításnak nagyobb alapon kell fejlődnie. A szállítási-biztosítás terén a „Generali” ép oly nagy és ép oly eredményes munkát végzett. Az ábrásról 1854—1888-as harmincz éves korszakban az intézet 58,139 kötvényt állított ki 373,264,833 forint biztosítási értékűről és erre kártérítést 1844 kártérítést 811,728 forintot kifizetett. A mi az életbiztosítási ágat illeti, az Assurancioni Generali igényelheti azt az érdemet, hogy ez intézményt ő honosította meg hazánkban, a mennyiben a biztosítási ágat már 1833-ban felvette üzlete körébe. Hogy mily eredményesen működött e téren, azon egy adat alapján is mérlegelhetjük, hogy 1884-ben 10,589-nél nem kevesebb kötvényt 23,550,000 forint biztosítási értékről volt érvényben. Felelőse munkát végeznek, ha még adhat is hoznak fel a mellett, hogy milyen fontos az életbiztosítás terén a „Generali” tevékenysége Magyarországon. Ez egyetlen adat, melyet feltehetünk, minden hosszú beszédnél sokkal ékeesebben szól.

A 6. cz. szülékhez és gyámokhoz.

Huszonegy év óta fennálló nevelő és tanintézetemet, melynek létjogát a mult és jelen igazolja, a felsőbb tanhatóság, szülők és gyámok tanácsára, táp- és nevelőintézettel bővíteni ki olyképen, hogy teljes ellátás, ápolás, nevelés, tanulmányi felügyelet és vezetésre oly növendékek is felvétetnek, akik a helyben virágzó középiskolákat (mint a

kath. vagy evang. főgymnasiumot, vagy az állami főreáliskolát stb.) akarják látogatni.

Francia v. angolnyelvben, valamint zenében mérsékelt díjak mellett oktatás vehető.

Oly növendékek is felvétetnek a lékésztársra, akik valamely katonai, kereskedelmi vagy tengerészeti iskolába akarnak belépni, vagy osztriai középiskolában vizsgálatot tenni szándékoznak. Tan- és nevelőintézetem épülete kizárólagosan iskolai célokra van emelve s beosztva oly módon, hogy a tágas munka-, alvó- s társalgó termek mellett befűtött udvar és kert terül el.

A családi nevelés és vezetés folyton nevelőtársak felügyelése alatt áll. A táp- és nevelőintézetbe (convictus) vagy a tanintézetbe való felvételt feltételeit aulított, mint az intézet tulajdonosa kívánat szerint készséggel közli.

Bátorkodom ezek után intézetemet a t. cz. közönség figyelmébe ajánlani, elhallgatván mindazon előnyöket, amelyekre a gondos és rendszeres felügyelet alatt álló nevelés és gondozás túlszín sokott egy erkölcs-szellemi, mint testi egészség szempontjából; azt azonban felmenteni bátorkodom, hogy intézetem szellemének és irányának helyességét a felsőbb tanhatóságnak is fel kellie ismertetnie, mert különben dr. Németh Antal, tankerületi kir. főigazgató nem bízta volna már és nem adta volna egyik most még gymnazista-fiat intézetembe. Sopron, 1885. június 25.

Csüdes Mária,
tan. és nevelőintézet-tulajdonos.

Különfélek.

■ Személyi hír. Sándor Béla Bács-Bodrog megye főispánja több napig időzött városunkban, hol rokonait látogatta meg.

— Jankovich Aurel városunk főispánjáról a mult napokban szomorú hír terjedt el, mely minden körben mely megdöbbent, fájdalom okozott, s ez, hogy vesélyes betegségbe esett volna. Közvetlen forrásból jellemezhetjük azonban, hogy szeretet főispánunk betegségére igen fájdalmas ugyan, de komoly vesélytől ezáltal tartani nem lehet. Kíváncsú, miszerint teljesen felülvéve, mihamarabb üdvözöljünk kőrünkbe.

— Roglatalcz Pilszánovits Antal tetemei Veszprémből Bajára szállítottak, s e hó 28-án d. u. 4 órakor a közönség impozans részvétel mellett, nagy díszszel a családi sírboltba helyezték el, a mely alkalomkor Berényi Dániel apát-plebánus ur az elhunyt felett meghalogná, a szeretet igaz érzelmétől áthatott beszédet mondott.

— Beküldetett. Tekintetes Fogl Ema-nuel bécsi és budapesti fehérmű gyáros ur a budapesti országos iparügyesület rendelkezésére 10,000 forintot szíveskedett bocsátani oly célból, hogy a hazai kiválók iparos segédek vidékekről is az országba kiállítást meglátogathassák, s ott látottakból magoknak

tapasztalatokat szerezhesse. — Minthogy a fenti alaphól 15—20 segédnek felkötésére végeztí jvaslatba hozattal megbiatunk, feltekerük a helybeli iparos urakat, hogy a nálak alkalmazásban lévő érdemes segédeké ajándékatkal f. évi augusztus hó 9-ig előlított tesztülettel jelentsék be, hogy részükre az uti költség, valamint az ott 3 napi trózkodási díjra közös lakások költségei kiezo-kózható legyen, megje, avé, hogy a határidő, a melytől bejelentések nem fogadhatók el. Enján, 1885. évi július hó 31-én. Az ipar-tisztelteti üzeméig.

— Mifolydva. A jelenleg Eszéken működő Kőr rádi-felölő bűnének urvédő művelővára augusztus hó közepén táján Bajára jön, s a vásártéren e célra építendő tágas és kényelmes helyiségben előadásokat fog tartani. A társulat tagjainak száma meghaladja a 60-at. Továbbá van az igazgatónak 35 drb. gyönyörű lova. Előre is feltekerük a t. közönség figyelmét ez érdekes előadásokra.

— Őt ember égött el. Priglevozka-Szent-Iván közönségben. F. hó 23-ára virradó éjjel a közönség egyik iskola épületében, melyben lakások is voltak, tűz tört ki, mely nem csak az épületet, az szomszédos három házat s egy lakerekeségét is elhárasztott. A gyorsan arrott tűznek ott embegett esett áldozatul. Elégettek: Jancsó Mariska tanítónő, anyja, nejje és családja. Dörner Jakab tanító pedig oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy reggelre ő is meghalt. P. H.

— A Szabadkán megjelenő „Bácskai Ellenőr” a következőket írja: A mult vasárnap megtartott közgyűlésen az új lovassági lakatya építését — a minisiter leirat értelmében — egyhangulag elfogadtatták és annak kiépítésére egy millió forint kölcsönt vették fel. A lakatya területét 17 holdat fog képezni. A „szabadka zenta-6-besseri” viznális vasút irányát a közgyűlés 55. azaz többséggel Csantavér-Tornyos-Zenta-fele határozta el, s ez irányra szavazta meg a 200,000 forint. Végül elfogadtatták a choleraelleni óvintézkedések tárgyában leérkezett minisiteri rendelet, mely hosszas és éles vitára adott alkalmat. Egy szavazattal többséggel megengedtetett az utcai ciznázároknak, hogy d. e. 10 óráig huzat árulhassanak.

— A apatini dalár-egyesület 25 éves fenállásának megünneplésére f. é. aug. 8—10. napján Schmausz Endre megyei alispán ur vendöksége alatt dalárünnepet rendezt.

— Pálócson, ma, aug. 2-án nagy tornáünnepet tartattik. — A versenyeket 8 órakor társas vacsora, 10 kor pedig táncvigalom követi a kies parkban.

— A budapesti állami közép ipartanodába a beiratások ezután szeptember hó 1-8 napjától nem 15-dik, — hanem csak 10-dik napjától tartanak. A belépní öhajót tanulóktól előzetes gyakorlat fűvántatik, legalább az, hogy ezen nyári szünet alatt a gyakorlatban foglalkozzanak, s ez hiteles bizonyítványt nyújtólag. Szükséges végre, hogy a tanulók a beiratáshoz szüleikkel vagy gyámjaikkal jelenjenek meg. Budapest, 1885. július 15-én. Hegedűs Károly, igazgató.

— A bajnai polgári lövészkertben 1885. évi július hó 26-án 400 lövés történt 282 egyesület; ezek közt volt 2 szeg, 5 négyes, 27 hármas, 55 kötös, és 61 egyes kőr. Szeged Ittök Atanackovics Lázó és Eckert István, négyeseket löttek: Bittermann Károly 2, Eckert István 1, Köller Hugó 1, Lemberger Ernő 1, hármások löttek: Eckert István 12, Lemberger Ernő 5, Horváth István 4, Bittermann Károly 3, Atanackovics Lázó 2 és Köller Hugó 1.

— A nagy tolvajok. A rendőrség összehálította azok jegyzékét, kik az utolsó 10 hó alatt nagyobb mérvű bűnököt követtek el más vagyona ellen. A díszes névsort Deibelc pénztáros nyitja meg 156,000 forinttal, ezután következnek Coleman és Acolls hamisított 22,000 forinttal, utánuk Baldy 166,464 forint; Lukás János 93,000 forint; Jauer Lukács 2,059,000 forint; Noderer 47,000 forint; Weimann 48,000 forint; Hoffmeister és Reics 130,000 forint; Breitner 50,000 forint; Beimel 17,300 forint; Knauser 3,600 forint; Dr. Pavlik 5,000 forint; Schaubauer 60,000 forint; Harres 54,878 forint; Grill 170,000 forint; Schremer 3000 forint; Weiss 12,000 forint; Steckbauer 60,000 forint; összesen körülbelül öt millió forint, nem is számítva a számtalan kisebb eseteket.

— Házassodjunk. A mult évi novembemben Párisban pusztított kórólóról a „Bulletin de Statistique” összehasonlított adatokat állított össze arra nézve, hogy mily arányú volt a házaldzás a nős és a nőtlen férfiak között és azon megieplő eredményt mutatja ki, hogy a 25 éves kortól 75 éves korig a nőtlen férfiak közül negyven arnyit esett a járvány áldozatulá. Bennünkett ugyan most nem fenyeget a kólera, de még akkor aszony után szaldaldzni, mikor már nyunkunk a baj — Vállassuk tehát a két baj közül a kisebbet és házassodjunk. Inkább feleség, mint kólera!

— Temetés esküvő helyett. A m. hó 26-iki newyorki lapoknak jelentik Washingtonból: Minít szombaton kellett volna megtörténni dr. Bessels Emil, híres északsarki utazó esküvőjének Ravenné előtt énekeivén. Azonban a szertartásnak el kellett maradnia, mert a főlegény hirtelen megbetegedett s e miatt elhalasztották az esküvőt hétfőig. De ezen a napon is akadály állott be és pedig azáltal, hogy a pap, kit az elhalasztásról nem értesítettek, elutazott a városból. De azordára megtelettek minden előkészületek; a pap a városból jött és a menyegzőt elkeresztelt.

várta, de a szerfartást most se tarthaták meg, és pedig a menyasszonynak hirtelen megbetegedése miatt. A menyasszonynak állapota mind rosszabbra fordult és meg az nap éjjel meghalt.

— Zalogban hagyott gyermekek. London egy elsőrangú ékszerkereskedése előtt nem rég egy fogat állt meg, melyről egy elegans ur s két gyermek szállt le s a beba mentek. Az ur két gyönyörű gyémántos nyakláncot választott ki s azt mondta, hogy ha meg megmutatni nekének, addig azonban a gyermekeket a fogatot ott hagyja. Az ékszerész mit sem gyantvita, elbocsátotta a urt. Egy-két óra mult úgy el, míg végre nem is az ékszerész, hanem maga a kocsis utazt el a várakozást, s bemenve a boltba, kijelentette hogy ő „arra az urra” (tovább nem vár, s a gyerekeket haza viszi az „urához”). — „Hát az az ur nem a maga ura?” — kérdezi bamulva az ékszerész. — „Persze, hogy nem! Én a gyerekek apjának vagyok a családja!” — „Hát a gyerekek nem annak az urnak a gyerekei?” — „Már hogy volnának, mikor az az ur csak néhány nap óta vendége az uramnak! Jey azért lassankint kitudódott, hogy az ékszerész egy szeláhosnak lett az áldozata. Az illető vicomte de Bontier nével szallt meg egy elsőrangú vendégülében, és sokszor beszélt a szalidota tulajdonosával s elmondta neki menyire fájjalja, hogy nem lehet együtt családijával, hogy nem láthatja két kis gyermekét, kik anyjukkal Rouenben időznek. Ez tetto érthetővé a szalidós gyermek iránti rendkívül gyöngédséget; sokszor hozott ajándékok a kicsikének, egy ízben pedig megkérte apjukat; hadd menjenek vele egy kis szelákoszásra. A vendégös szivesen beleegyezett s az ékszerész bánta meg, mert a vicomte ur a kiválasztott ékszerekkel együtt nyomatlanul elutott.

— A „Képes Családi Lapok” 54. száma Mohner Vilmos kiadásában igen változatos tartalommal jelent meg. Egyes száma ára 15 kr.

— Az „Olvasókör” szépirodalmi regény folyóirat 5. száma megjelent. — Ajánljuk t. olvasónk figyelmébe.

— „Káran tanul az ember” ezt tartja egy régi közmondás, s ez intésül szolgálhatna mindazoknak, kik rá engedik magukat venni, hogy a valódi, a tudomány kitünősége által kiborítják. Brandt R. győztesrésze-féle avaszi labdacsoport helyett, melyek az alhasi szervek zavaráiban oly kedvező hatást gyakorolnak, más szert alkalmazzanak. Minden valódi doboz (a győztesrésztől 700 kron kapható) czegegylül: egy fehér kereszt város mezőben s Brandt R. névalírása látható.

Csarnok.

A villám és hatása.

— A „R. H.” után. — (Folytatás.)

Villámvilág nélküli csapás. A kieg villanyosság nagy mértékben terhelte felhő alatt, annak butáskorében tartózkodik, az oszlas által villamos lesz, és villamosága, mint mondani szokás, felbontatik. A felhővel ellentétet tartja meg, míg a felhővel azonos a felde meg. Ha már most a felhő valahol kiürül, legyen az nagy távolságban tőle, és ez által villanyosságának nagy részét elveszti, akkor már nem maradhat tovább olyan villamos állapotban, a mely az óvével ellentétben; hirtelen elveszti tehát védő villanyosságát és a vissza hatás által érintetik, a mely gyakran oly erős lehet, hogy halál eredményez. Ez gyakran úgy esik meg, hogy sem villámias, sem menyőrdős nem vehető észre, miután valamely zivatarfelhő takarja el.

A villám hossza, tartama, alakja. Néha a villámot egy felhőből látjuk elotörni és az egen hosszú vonalban átvágódni. Ha a zivatar magas hegyekről lábaknál figyeljük meg, ilyenkor bizonyos körülmények közt olyan villámias láthatunk, melynek hossza egy mért fölé. Hogy a villám hosszát meghatározzuk, fel kell teletéleznünk, miszerint a villám utjában lévő párcsészkek oszlas által villamosa tetétek, emelőfoga a szikrák egyenesekről részecskekre mintegy átugranak, így tehát a villamos folyadék nem futja meg az egész távolságot a messze eső felhők közt. A villám, mely két különösen villanyossága felhővel feltelesen közt halad át, csak is egy mért fölé rövid ideig tart, körülbelül egy pillanatra, emelkedés. A villámnak háromféle formáját különböztetik meg. Először: vékony, keskeny világító vonalak, melyek z e z u g y irányban járnak, eloszlanak és elszagunk. Több z e z u g o s vonal képzése után olykor a kiindulási pontba visszataratnak. Másodsor, nagy széles csökök; a hol láthatóvá lesznek, ott a felhők megnyílnak látszanak, mintha azok belsejében ürítettek volna ki. Színök egészen vörös, többnyire fehérről és violaszínűl vegyítve. Ezek a legközönségesebbek. Végre olyanok, a melyek több máspercig láthatók, úgy hogy a szem a felhőből a földhoz irányuló mozgásukat követheti; valóságos tűzgyöként tűnnek fel, a melyek olykor eloszlanak és

ja s a vásznat épen az anak személfőre keresztül. Kezdettem érezni, hogy előttem a birkák erénye, a dícső türelem, midőn végre a földre lehajallt holmik között megpillantom legnagyobb perzsa szőnyegemet a legsiralmasabb állapotban.

— Mi történt ezzel? — Kérdem a hordártól haraggal.

— Hát a kőtel kidörzölés, választott hidegvérrel a léerejű tótok vezére.

— De hogy jut a kőtel ehhez, hisz ez az ágynemű közé volt bekötözve? Kérdem újra.

— Hát kellett valamit a kőtel alá tenni, hogy a butort ne karcolja össze, — szólt ismét hordárom, — aztán kihuztam ezt az ócska szőnyegot az ágynemű közül, ezért legkisebb kár, mondok.

— Tudja maga, hogy ennek az ára 84 ft. volt? — kiáltán elkiseredve.

— Him! — szólt amaz ura, — azt tesszik binni, hogy részeg vagyok, s elbízsem hogy az ilyen ócska ruha anyit ér?

S azzal töl segédmunkásközbe fordulva, értesen megmagyarázta nekik a vita tárgyát, és alyan nyelvközl. Szvatopluk népe buta khoruban rohogott.

— Hallja, szolottam a hordárhoz, — maga tők részeg, magával beszélni se lehet. Maga nekem ötször anyit kárt tett, mint a mennyit tőlvajal egykört ér. A kezességi bírcazja itt van nálam, lesz gondom rád, hogy az egyesülete megfizesse a káromat.

— Hát miféle kárról beszél az úr! kiáltá Szvatopluké vezére, annak a szobornak a két karja sohasem volt meg, hogy a fej

is kitört az már nem határoz; azért az ócska cseréptér ilyen nagyságos annak szólni sem érdemes, egy mázós kancsó többet ért mint az az ócska cserép. Ilyen rongyért pedig a mivel a kötéltől védtem meg az ur butorát, a zsidó 50 krajczárt se adna. Ha már valaki nagyságos ur akar lenni, az vegeyen egy tisztességes új szőnyegot, olyan nagyot kaphat a kigyó-utczában 20 forintért hogy három akkora kitélki belőle. Ha engem tetszik megbízni vele, 15-ért megveszem azt a husz forintra tarott szőnyegot s nekem is lesz mellette egy forint hasznom.

A sokféle kellemetlenségé elkerülendő, kijelentettem jeles üzleti szellemmel dícselkedhető hordáromnak, hogy kezességi bírcazját visszatartom s panaszt tessék ellene egylete előnésköngéné. A költözési díjat azonban kifizettem.

— Hát a borralvó? — kérde a művelet végén a derék hordár.

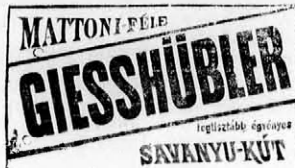
— Ez már kibozott a sodromból.

— Eltakarodjék azonnal, szemtelen mag borralvó! követel, amért tőnkre tette minden holimat. Lődüljön kifelé!

Szvatopluk nemzetsége ujra rohóni kezdett haragomban. Végre egyenkint kiteszigáltam őket a lakásból, miközben az egyik, konstátálta, hogy bizonyosan zsidó vagyok, mert anyit ócska rongyot és cserépet szedtem össze, amennyit az ő öregaja se látott soha, pedig az drótos tót volt a elég háznál megfordult, elég cserépet összedörzött. Végre tiszta lón a lakás s én nyugodtan kezdem rendezgetni, (Vége kor)

H I R D E T É S E K.

HAMISÍTÁS ELLENI ÓVÁS!

helyett

a közönségnek gyakran más vizet adnak giesshübli üvegekben s giesshübli gyanút, sőt gyakran még magasabb ár mellett is.

Megkárosítás ellen csakis az első rendű parafából való eredeti **sértetlen** dugasz, melynek **oldalán MATTONI'S** van **besütve** és a „Mattoni's Giesshübler“ gyári jegy **pontos** megfigyelése óvhat meg. **GIESSHÜBLER**

Hamisítások az új iparszabályzat értelmében törvényesen üldöztetnek s a hamisítók nevei nyilvánosságra hozatnak; forrásom fogyasztói és barátai, saját érdekükben felkéretnek, előforduló hamítási eseteket tudomásomra hozni.

MATTONI HENRIK, Giesshübl-Puchstein.

NÁNAY LAJOS KÖNYVNYOMDÁJA

KÉSZIT

GYORSAN, CSINOSAN és JUTÁNYOS ÁRON

mindennemű

NYOMDAI MUNKÁKAT.

Készít továbbá

ÜGYVÉDI NYOMTATVÁNYOKAT

FALRAGASZOKAT,

számlákat, adress- és vizit-kártyákat,

ÉTKEZŐKARTYÁKAT,

eljegyzési- és esketési meghívókat,

GYÁSZJELENTÉSEKET,

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKAT.

Együttal felkérem a községek t. Elöljáróit, hogy becses rendeléseiket **egyenesen** könyvnyomdámba, **Bódog-tér, Scheibner-féle ház** küldjék.